

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки

Факультет(інститут) географічний

Кафедра фізичної географії

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

Теорія і практика туризму

(назва дисципліни)

підготовки **другого (магістерського) рівня вищої освіти**

(назва освітнього рівня)

Силабус освітнього компонента «Теорія і практика туризму» підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти

Розробник: д. г. н., професор кафедри фізичної географії Міщенко О. В.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Алла ПОТАПОВА

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри фізичної географії

протокол № 1 від 28 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри:

Василь ФЕСЮК

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, Освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	<i>A Освіта</i> <i>A 4 Середня освіта</i> <i>Середня освіта (Географія)</i> <i>магістр</i>	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання – 1
		Семестр – 1-ий
		Лекції – 10 год. (денна), 4 год. (заочна)
		Практичні (семінарські) – 14 год. (денна), 6 год. (заочна)
ІНДЗ: <u>немає</u>		Самостійна робота – 88 год. (денна), 96 год. (заочна)
		Консультації – 8 год. (денна), 14 год. (заочна)
		Форма контролю: залік
Мова навчання		українська

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Викладач	Міщенко Олена Віталіївна
Науковий ступінь	доктор географічних наук
Вчене звання	доцент кафедри географії
Посада	Професор кафедри фізичної географії
Телефон	+380500143345
e-mail	mischenko.olena@vnu.edu.ua
Дні занять	https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi?n=700
Викладач	Міщенко Олена Віталіївна

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Анотація курсу. Освітній компонент «Теорія і практика туризму» спрямований на досягнення здобувачами знань щодо нормативного підґрунтя, яке регулює туристську діяльність в Україні та за кордоном, а також технологічних процесів, пов'язаних зі створенням, просуванням та реалізацією туристських продуктів.

Пререквізити

Освітні компоненти другого (магістерського) рівня вищої освіти, що містять знання, уміння й навички, необхідні для опанування освітньої компоненти «Теорія і практика туризму»: освітні компоненти циклу загальної підготовки та циклу професійної підготовки.

Постреквізити

Освітні компоненти, для вивчення яких потрібні знання, уміння й навички, що здобуваються по завершенню вивчення освітнього компоненту «Теорія і практика туризму»: «Геоглобалістика», «Написання випускної кваліфікаційної роботи», «Атестаційний іспит», а в подальшому – у професійній діяльності.

Мета і завдання освітнього компонента

Мета освітнього компоненту «Теорія і практика туризму» є набуття студентами теоретичних і практичних знань щодо особливостей турагентської й туроператорської діяльності, розробки та просування туристського продукту.

Основними **завданнями** освітнього компоненту «Теорія і практика туризму» є:

- формування системи знань про туризм як сферу діяльності;
- засвоєння змісту поняття туристичний продукт;
- з'ясування змісту основних технологічних процесів туристичної діяльності;
- розуміння поняття тур, як основний продукт туроператора;
- вироблення вміння самостійно здійснювати аналіз інформаційних технологій в туризмі;
- розуміння змісту реклами в туризмі;
- з'ясування суті технологічного процесу виробництва та реалізації турпродукту;
- вміти застосовувати знання щодо документального оформлення туристичної діяльності;
- розуміти провідні принципи управління обсягом реалізації послуг підприємств готельного господарства;
- вміти планувати діяльність туристичного підприємства.

Soft skills. Освітній компонент «Теорія і практика туризму» розвиває гнучкі навички (soft skills). Ці якості є життєво важливими для ефективної взаємодії, швидкої адаптації та особистого зростання. Вони охоплюють: адаптивність та гнучкість (уміння швидко переходити від одного виду діяльності до іншого, пристосовуватися до нових обставин і знаходити креативні рішення), емоційний інтелект (здатність керувати власними емоціями та протистояти стресу, що є основою для успішної соціальної взаємодії), критичне мислення (уміння передбачати ризики, аналізувати ситуації та приймати зважені рішення, самоорганізація та цілеспрямованість (раціонально організовувати свій час і чітко визначати цілі для їхнього досягнення).

Структура освітнього компонента

Тема	Кількість годин					
	Усього	Лек.	Практ. (Семін.)	Конс.	Сам. роб.	Форма контролю*/ Бали
Змістовий модуль I. Теоретичні аспекти туристичної діяльності						
Тема 1. Туризм як сфера діяльності.	7				7	ДС, ДБ, ІНДЗ, Р/5
Тема 2. Туристичний продукт	10	2		1	7	ДС, ІНДЗ, Р/5
Тема 3. Основні технологічні процеси туристичної діяльності	11	1	2	1	7	ДС, Р/4
Тема 4. Тур, як основний продукт туроператора	10		2	1	7	ДС, ДБ, Р/4
Тема 5. Інформаційні технології в туризмі	8			1	7	Р, ІНДЗ/4
Тема 6. Реклама в туризмі	8			1	7	Р /4
Тема 7. Готельний бізнес	8			1	7	Р/4
Тема 8. Методики визначення рекреаційно-туристичного потенціалу території	6	2			4	ДС, ДБ, Т, ІЗС /5
Разом за змістовим модулем 1	68	5	4	6	53	35
Змістовий модуль II. Практичні аспекти туристичної діяльності						
Тема 9. Технологічний процес виробництва турпродукту	11	2	2		7	ДС, ДБ, ІНДЗ/9
Тема 10. Технологічний процес	11	2	2		7	ДС, К/9

реалізації туристичного продукту						
Тема 11. Документальне оформлення туристичної діяльності	10	1	2		7	ДС, К, Р/9
Тема 12. Управління обсягом реалізації послуг підприємств готельного господарства	10		2	1	7	ДС, ДБ, К, ІНДЗ/9
Тема 13. Планування діяльністю туристичного підприємства	10		2	1	7	ДС, ІНДЗ, Р/9
Контрольна робота						КР/20
Разом за змістовим модулем 2	52	5	10	2	35	45
Всього годин	120	10	14	8	88	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка.

Завдання для самостійного опрацювання

Завдання самостійної роботи здобувачів освіти вважаються виконаними, якщо вони: здані у визначені терміни; повністю виконані (розкривають тему завдання); не мають логічних і розрахункових помилок.

№ з/п	Назва теми, зміст роботи	Кількість годин денна/заочна форми навчання
1	2	3
1	Які основні відмінності між туроператором і турагентом згідно з Законом України «Про внесення змін та доповнень до Закону України «Про туризм»?	5/6
2	Які типи туроператорів виділяють у світовій практиці?	5/6
3	Які різновиди туроператорів спеціалізованого ринку Ви знаєте?	5/6
4	На які групи розподіляються туроператори?	5/6
5	Визначте основних туроператорів України за туристськими напрямками (Єгипет, Туреччина, Хорватія, Чорногорія, Болгарія, Туніс).	5/6
6	Як змінюються напрями діяльності туроператорів залежно від сезону?	5/6
7	Визначте українських туроператорів спеціалізованого ринку автобусних турів до Європи.	5/6
8	Які відомі міжнародні туроперейтингові бренди представлені в Україні?	5/6
9	Які типи договорів укладаються між туроператором і турагентом?	6/6
10	В чому полягає різниця між комісійною та бонусною програмою туроператорів?	6/6
11	В яких випадках нараховуються додаткові бонуси турагентам? В якій формі відбувається нарахування додаткових бонусів туроператорами турагентам?	6/6
12	Які розділи представлені на сайтах туроператорів?	6/6
13	Яким чином здійснюється пошук турів?	6/6
14	Яка інформація на сайтах туроператорів представлена з метою забезпечення просування та продажу турпродукту турагентами?	6/6
15	Які пункти обов’язкові у договорах між туроператорами та турагентами?	6/6

16	Здійснити оцінювання рекреаційно-туристичного потенціалу території вашого адміністративного району	6/6
	Разом	88/96

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо студента

Відвідування занять дає можливість отримати задекларовані загальні та фахові компетентності, вчасно і якісно виконати завдання. Пропущені заняття можна відпрацьовувати у визначений час згідно графіка. За умови індивідуального навчального графіка студент має можливість отримати позитивну оцінку завдяки виконанню планових завдань та контрольного опитування. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Для одержання високого рейтингу необхідно виконувати наступні умови:

- не пропускати навчальні заняття, не спізнюватися на них та не займатися сторонніми справами на заняттях;
- чітко й вчасно виконувати навчальні завдання та завдання для самостійної роботи; виключати мобільний телефон під час занять і під час контролю знань;
- брати участь у контрольних заходах (поточний, модульний, підсумковий та контроль самостійної роботи).

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватися в он-лайн формі (змішана форма навчання) за погодженням із деканатом та керівником курсу.

Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Відповідно до частини 4 статті 42 Закону України «Про освіту» основними видами порушення є: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання, надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання; вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання.

Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.

Виконані завдання студентів мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Поточний контроль засвоєння навчального процесу за темами освітнього компонента здійснюється під час проведення практичних занять згідно з розкладом.

Якщо здобувач освіти отримав бал за темою освітнього компонента менший за максимальний, він має право лише один раз повторно скласти поточний контроль за темою (усна відповідь та виконання завдань). Зараховується найвищий результат. Скласти поточний контроль за темою можна на консультації у вільний від аудиторних занять час.

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), він має право на консультаціях, а також з використанням ресурсів електронного курсу на платформі Moodle, відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється централізовано для усіх здобувачів освіти у визначений викладачем час. З графіком консультацій можна ознайомитися на кафедрі та на електронному курсі на платформі Moodle. Кінцевий термін перескладання та ліквідації заборгованості обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії.

Неформальна освіта при викладанні освітнього компонента

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здійснюється відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» (https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/2024_Viznannya_rezultativ_VNU_im._L.U._red.pdf).

Сертифікати участі у майстер-класах (семінарах, курсах тощо) на тематику, яка відповідає темам курсу, є достатньою підставою для зарахування відповідних тем.

V. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ ТА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Оцінювання здійснюється відповідно до чинного Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (<https://ed.vnu.edu.ua/71-2/нормативні-документи-вну-імені-леси-у>).

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силябусом освітнього компонента. У цьому випадку завдання із цих видів поточного контролю оцінюються, в діапазоні від 0 до 100 балів. Мінімальна позитивна кількість балів – 60. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100.

Поточна оцінка – це сума балів, які отримує здобувач за:

- поточну роботу з відповідних тем;
- виконання завдань з відповідних тем (під час аудиторного заняття та на платформі електронного курсу Moodle);

– контрольна робота.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на окремих його завершальних етапах у формі заліку.

Критерії оцінювання знань здобувачів освіти

Від 75 до 100 % максимального бала, який передбачений цим силабусом за виконання практичної роботи.

Робота виконана вчасно, повністю відповідає поставленому завданню; отримані правильні результати; звіт виконано охайно; висновки до роботи повні, самостійні та обґрунтовані, відсутні логічні, граматичні та стилістичні помилки; наявні правильно оформлені посилання на джерела; на захисті здобувачем освіти продемонстровано розуміння як загального результату, так і кожного етапу роботи; здобувач знає нормативну базу, вільно володіє основними категоріями освітнього компонента, здатен пояснювати природу та зміст основних явищ і процесів, аргументовано викладає зміст навчального матеріалу, вміє доводити проблему, посилаючись на власні міркування, наукові джерела та дані, отримані за допомогою доступних інформаційних технологій і баз даних, вирішує складні проблемні завдання. Під час здійснення поточного контролю у формі тестів правильно вирішено від 75 до 100 % тестових завдань.

Від 50 до 75 % максимального бала, який передбачений цим силабусом за виконання практичної роботи.

Робота виконана вчасно, загалом відповідає поставленому завданню; в отриманих результатах та висновках наявні незначні недоліки; у звіті є несуттєві помилки як в змісті, так і в оформленні; на захисті здобувачем освіти загалом продемонстровано розуміння загального результату та кожного етапу роботи, проте наявні несуттєві помилки; здобувач освіти самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, допускає несуттєві помилки коли пояснює природу та зміст основних явищ і процесів; загалом демонструє вміння проводити збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел. Під час поточного контролю у формі тестів правильно вирішено від 50 до 75 % тестових завдань.

Від 25 до 50 % максимального бала, який передбачений цим силабусом за виконання практичної роботи.

Робота виконана із запізненням, наявні правильні результати менше ніж з 50 % завдань; наявні суттєві недоліки при виконанні роботи та в отриманих результатах, в оформленні та змісті звіту; висновки є неповними та недостатньо обґрунтованими; під час захисту роботи здобувач освіти припускається суттєвих помилок. Під час здійснення поточного контролю у формі тестів правильно вирішено від 25 до 50 % тестових завдань.

Від 1 до 25 % максимального бала, який передбачений цим силабусом за виконання практичної роботи.

Робота виконана із запізненням, наявні правильні результати менше ніж з 25 % завдань; наявні суттєві недоліки при виконанні роботи та в отриманих результатах, в оформленні та змісті звіту; висновки поверхневі та необґрунтовані; на захисті роботи здобувач освіти фрагментарно демонструє розуміння загального результату та кожного етапу роботи. Під час здійснення поточного контролю у формі тестів правильно вирішено менше 25 % тестових завдань.

У разі, якщо практична робота виконана із запізненням понад тиждень (без поважних причин), виконана вчасно, проте не захищена, бал знижується на 10 % від максимального балу.

Зарахування результатів навчання, отриманих у формальній та/або інформальній освіті

Результати освіти, отримані у формальній та/або інформальній освіті, можуть бути зараховані як додаткові у межах поточного оцінювання, при цьому сума поточних балів за семестр не може перевищувати 40.

Види наукової та практичної активності здобувачів освіти	Кількість балів
---	------------------------

Публікація наукової статті в періодичному виданні наукових праць здобувачів освіти в межах тематики освітнього компонента	20
Виступ на міжнародній, всеукраїнській студентській науково-практичній конференції з публікацією тез доповіді в межах тематики освітнього компонента	до 10
Проходження курсів, тренінгів, воркшопів або інших видів неформальної освіти в межах тематики освітнього компонента	до 15

Розподіл балів

Поточне оцінювання – максимальний бал 80.

Усі практичні роботи/семінарські заняття (1-7) оцінюються в 12 балів. Перевідний коефіцієнт суми балів – 0,95.

контрольна робота – максимальний бал 20.

Комунікація

Основні платформи для комунікації викладача зі здобувачами освіти

1. Moodle (новинний форум, система приватних повідомлень, коментарі до завдань).

2. Група у Telegram Web, яка створюється старостою і працює протягом навчального семестру.

Індивідуальна консультація може бути надана здобувачу освіти в аудиторії (згідно розкладу консультацій), в телефонному режимі, у формі відповіді на письмовий запит, надісланий на електронну пошту викладача.

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Навчальна дисципліна оцінюється за 100 бальною шкалою. Переведення балів внутрішньої 100 бальної шкали в національну шкалу здійснюється наступним чином:

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 - 74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

Питання і завдання для поточного контролю

1. Поняття туризм і рекреація
2. Комп'ютерні прикладні програми в туризмі
3. Поняття готель, класифікація готелів за ЮНВТО
4. Системи бронювання і резервування
5. Показники місткості та пропускної спроможності об'єктів розміщення.
6. Види і форми туризму
7. З яких частин складається маржинальний дохід?
8. Типологія готелів
9. Суть готелю кондомініум таймшер
10. Екологічний туризм, зелений туризм, агротуризм
11. Діловий туризм
12. Програмне забезпечення туру
13. Фактори, що впливають на розвиток туризму
14. Види підприємницької діяльності в туризмі
15. Розрахунок вартості туру
16. Туристичний пакет. Структура туристичного продукту
17. Основні етапи з просування туру на ринок
18. Договірні-правові відносини туриста і турфірми, документальне оформлення цих правових взаємовідносин

19. Функції туристичних організацій
20. Класифікація туроператорів за видом діяльності
21. Туроператори ініціативні і рецептивні
22. Уніфіковані технології туристичних послуг
23. Інформація, що подається туристу до укладення договору на туристичне обслуговування
24. Інформація, що подається до початку надання туристичних послуг.
25. Туристична путівка. Туристичний ваучер. Міжнародний туристичний ваучер.
26. Методи продажу туристичного продукту.
27. Загальноприйняті вимоги, що висуваються до офісу туристичної фірми.
28. Інформація, що включається в договір між турагентом, турфірмою, туроператором з однієї сторони і туристом з іншої.
29. Обов'язкові елементи при оформленні туристичного ваучеру
30. Реклама та формування попиту на туристичні послуги
31. Організація рекламної діяльності, принципи та канали поширення реклами
32. Класифікація турів
33. Маршрутно-стаціонарний та маршрутно-транспортний тур.
34. Розробка туру, алгоритм, схеми маршрутів.
35. За яких умов можливо анулювати договір турфірма-турист
36. Фінансова відповідальність турфірми або туроператора перед туристом в разі визнання банкрутом
37. Схеми доставки турпродукту до споживача
38. Критерії класифікація готелів
39. Рівень комфорту закладів розміщення готельного типу
40. Класифікація готелів за рівнем комфорту
41. Стимулювання збуту турпродукту
42. Класифікація готелів за функціональним призначенням.
43. Туристичний потік, основні показники
44. Розрахунок ціни пакета туристичних послуг на одного туриста
45. Показники інтенсивності туристичних потоків: бруто-інтенсивність, нетто-інтенсивність
46. Поняття туристичний потік, як розраховується число туроднів
47. Як розраховується темпи зростання туристських прибуттів та нерівномірність туристичних потоків.
48. Основні показники експлуатаційної діяльності готелю
49. Яке значення має метод електронних продаж у сучасному туристичному бізнесі
50. Планування, методи планування туристичного підприємства
51. Зміст бізнес плану
52. Економічний аналіз показників експлуатаційної програми готелю
53. Значення в'їзного туризму для розвитку країни. Як можна класифікувати країни за обсягами в'їзного туристичного потоку до України.
54. Форми контакту з потенційними споживачами.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Теорія і практика туризму (Дистанційний курс в системі Moodle, рекомендований до використання у навчальному процесі НМР ВНУ імені Лесі Українки)
<https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=304>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна література

1. Доценко А. І. Географія туризму. К. : Університет Україна, 2021. 173 с.
2. Міщенко О. В. Сакральний ландшафт: теорія, методологія, практика: монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2024. 360 с.